

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

WYMYSŁOWICE

14448

1. Nazwa

KRYPTA GROBOWA RODZINY WILAMOWITZ-MOELLENDORFF

2. Czas powstania

1864 r.

4. Adres

Wymysłówice

nr ewidencyjny działki: 3002/5, obręb 0026

Wymysłówice

nr księgi wieczystej

11. Materiały graficzne

5. Przynależność administracyjna

województwo *kujawsko-pomorskie*

powiat *mogileński*

gmina *Strzelno*

6. Współrzędne geograficzne

N 52 41' 19.66"

E 18 10' 12.14"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Gaj Wymysłowski, Kobylarz, Moelendorff

8. Właściciel i jego adres

Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Miradz

88-320 Miradz

9. Użytkownik i jego adres

Parafia pw. Nawiedzenia NMP w Markowicach

10. Formy ochrony

REJESTR ZABYTEKÓW:

10.10.2017.

NR A/1730/2

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

23. Bibliografia

Witold Klinger, Na grobie wielkiego Kujawiaka [w] Przegląd Współczesny R. 16 (1937)

Waldemar Appel, Das Grabmal Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff in Wymysłowice [w] Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik 100 (1994)

Marian Przybylski, Markowice. Z dziejów sanktuarium i wsi. Markowice 2008.

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst *mgr Aneta Izdebska, WUOZ Toruń, czerwiec 2017 r.*

plany, rysunki *mgr Aneta Izdebska*

A. Izdebska

fotografie *mgr Aneta Izdebska, 31 maj 2017 r.*

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

Fotografie: czerwiec 2017 r. – w zbiorach WUOZ Toruń

26. Załączniki

Murowana krypta grobowa została zbudowana na terenie cmentarza rodzowego rodziny Wilamowicz-Moellendorff. Cmentarz został założony w 1864 r. w Gaju Wymysłowickim przez Ulrykę z domu von Calbo (1820-1874) i Arnolda von Wilamowitza-Moellendorff (1813-1888), ówczesnych właścicieli Markowic. Miejsce to było niegdyś nazywane było Kobylarz, następnie Gaj, Moellendorff. Opis cmentarza przekazał naoczny świadek – prof. Witold Klinger, który wraz z grupą studentów odbył podróż do tego miejsca w czerwcu 1937. Z naocznej relacji prof. Witolda Klinger z czerwca 1937 roku wiadomo, że cmentarz został założony na planie czworoboku, otoczony był murowanym ogrodzeniem z wejściem bramnym. Przez środek cmentarza biegła aleja wysadzana tujami amerykańskimi. Po obu jej stronach tuż przy bramie znajdowały się pochówki domowników i oficjalistów dóbr markowickich. W głębi cmentarza znajdowały się nagrobki rodziny von Wilamowicz-Moellendorff.

Do dziś z dawnego założenia zachowała się położona centralnie, murowana krypta oraz kilka pomników nagrobnych, a z dawnego założenia zieleni okazały cis i tuja amerykańska.

W krypcie złożono zmarłych:

Ulrykę z domu von Calbo (1820-1874),
Arnolda von Wilamowitza-Moellendorff (1813-1888)
Hugona von Wilamowitza-Moellendorff (1840-1905).

Położenie:

Krypta grobowa położona jest w centrum cmentarza ewangelickiego, rodzowego rodziny Wilamowicz-Moellendorff, znajdującego się w lesie, na zachód od wsi Wymysłowo; na skraju dawnych dóbr w Markowicach

Krypta stanowi pozostałość dawnego grobowca rodzinnego rodziny Wilamowicz-Moellendorff.

Material i technika:

Krypta została wymurowana z cegły czerwonej, na zaprawie cementowo-wapiennej;

Rzut:

Krypta na rzucie czworoboku o wymiarach: 360×340 cm; przekryta murowanym sklepieniem, dwuspadowym o wys. 30 cm;

Wnętrze:

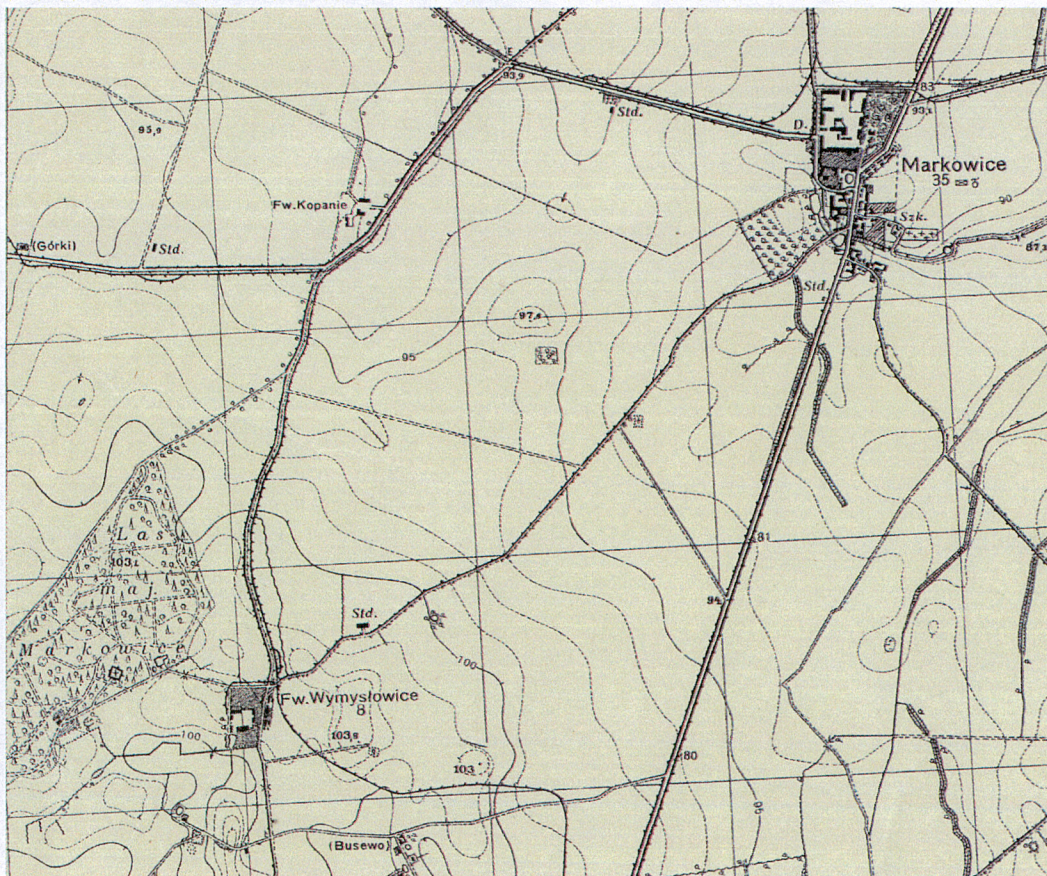
Niedostępne.

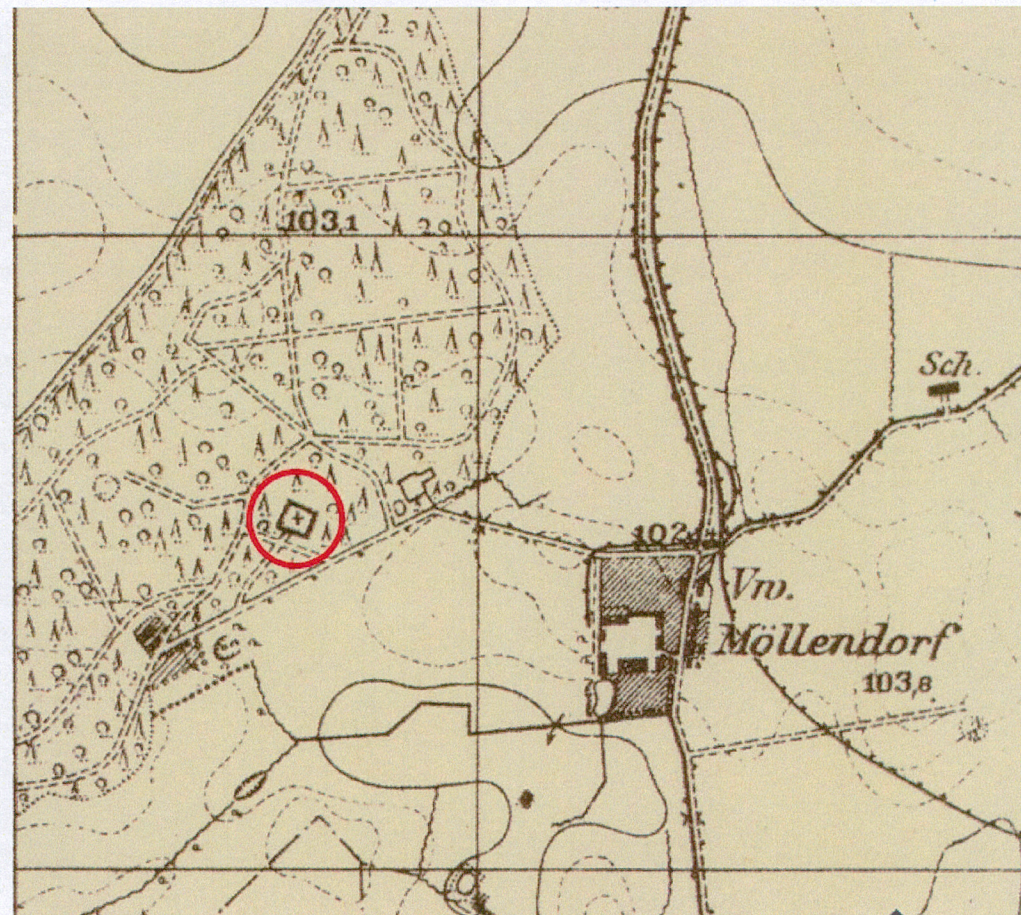
14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne <i>krypta grobowa</i>	17. Użytkowanie obecne <i>nieużytkowane</i>
18. Stan zachowania <i>Podziemna krypta stanowi pozostałość grobowca, którego pierwotna kompozycja przestrzenna nie zachowała się do czasów współczesnych. Stan zachowania jest zły, spowodowany zawilgoceniem i porastaniem krypty (sklepienia) roślinnością;</i>		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie <i>Należy cyklicznie oczyszczać teren cmentarza i wokół krypty z roślinności; zachowanie krypty w niezmienionym stanie;</i>	

1. Miejscowość <i>Wymysłowice</i>	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Krypta grobowa rodziny Wilamowitz - Moellendorff	6. Zawartość załącznika <i>Archiwalne mapy z 1934 i 1940 r. z lokalizacją cmentarza w Wymysłowicach; Verte Fotografie</i>
2. Gmina <i>Strzelno</i>		
3. Powiat <i>mogileński</i>		
4. Województwo <i>kujawsko-pomorskie</i>		

Wojskowy Instytut Geograficzny 1: 25000 – Kruszwica 1934

Topographische Karte 1: 25000 - Strelno (sektion 3375) – 1940

Panorama cmentarza rodowego rodziny Wilamowitz – Moellendorff w Wymysłowicach – czerwiec 2017. Fot. mgr L. Lipkowska